

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 8/2026 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen METKA-tuen rahoituksen jatkuvuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna-Leena Mattila /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 8/2026 vp:

Onko hallituksen tarkoituksena leikata METKA-tukea edelleen tai pitää sen rahoitus tasolla, joka ei vastaa metsänhoidon todellisia tarpeita ja tavoitteita?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmälain mukaisia tukia rahoitetaan kahdelta eri valtion talousarvion momentilta. Momentilta 30.40.44 (Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen) maksetaan taimikon ja nuoren metsän hoitoa, terveyslannoitusta, suometsän hoitosuunnitelmia, suometsän vesiensuojelutoimenpiteiden ja piennarteiden tekemistä sekä metsäteiden tekemistä. Momentilta 30.40.45 (Metsäluonnon hoidon edistäminen) maksetaan ympäristötukea, metsäluonnon hoitoa ja kulutusta, sekä suojavyöhykkeen jättämisen, lehdon luonnonhoidon ja suon ennallistamisen kokeiluhankkeita.

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelmaan sisältyi momentin 30.40.44 rahoituksen alentaminen julkista taloutta vahvistavana toimenä. Vuoden 2024 määrärahatasoa alennettiin 12,7 miljoonaa euroa ja vuoden 2025 ja sen jälkeisten vuosien kehyksistä rahoitusta vähennettiin 15 miljoonaa euroa. Lisäksi momentille 30.40.44 on kohdistettu toimintamenosäästöjä, joista päätettiin vuonna 2024. Toimintamenosäästöjä on kohdennettu 0,21 milj. euroa vuodelle 2025 ja 3,24 milj. euroa vuodesta 2026 eteenpäin. Edellä mainittujen leikkausten takia metsätalouden määräaikaiseen kannustejärjestelmälain tuettaviin työlajeihin, tukiehtoihin ja tukitasoihin hyväksyttiin muutokset vuonna 2024. Muutosten takia vuonna 2025 poistui mahdollisuus hakea tukea uuden metsätien tekemiseen ja vuoden 2026 alusta tuli voimaan taimikon ja nuoren metsän hoidon tukiehtojen ja tukitason muutos sekä yksityisteiden perusparannuksen tukitason lasku.

Hallitus on vuoden 2025 kehysriihessä tehnyt päätöksen lisätä momentille 30.40.44 rahoitusta metsälannoituksen edistämiseen metsien hiilinielujen kasvattamiseksi. Rahoitusta lisättiin 3,5 miljoonaa euroa vuodelle 2026 ja kuusi miljoonaa euroa vuodelle 2027.

Edellä mainittujen määrärahapäätösten perusteella voimassa olevissa valtiontalouden kehyksissä vuosille 2026–2029 momentille 30.40.44 on varattu rahoitusta seuraavasti:

2026: 36,247 milj. euroa

2027: 38,747 milj. euroa

2028: 32,747 milj. euroa

2029: 32,747 milj. euroa

Kansallisessa metsästrategiassa 2035 ja Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa asetetut tavoitteet kannustejärjestelmälain mukaisille työlajeille ovat haastavia. Kaikilta osin niiden saavuttaminen ei ole mahdollista. Suunta sen sijaan on oikea suometsän hoitoa koskevaa kokonaisuutta lukuun ottamatta. Momenttiin 30.40.44 kohdistuneista leikkauksista huolimatta vuonna 2025 toteutui edellisvuosia suuremmat työmäärät. Taimikon ja nuoren metsänhoitoa toteutettiin 119 146 hehtaarilla vuonna 2024 ja 130 329 hehtaarilla vuonna 2025. Terveyslannoitusta toteutettiin 11 749 hehtaarilla vuonna 2024 ja 18 030 hehtaarilla vuonna 2025. Uusien metsäteiden tekeminen tai olemassa olevien kunnostaminen lisääntyi vuoden 2024 142 kilometristä vuoden 2025 301 kilometriin. Ainoastaan suometsän hoitoa koskeva tuki ei ole kiinnostanut metsänomistajia.

Viime vuoden työmäärät olisivat voineet olla vieläkin isommat, mikäli rahoitusta olisi ollut enemmän käytettävissä. Viime vuodelta siirtyi tälle vuodelle hankkeiden maksatuksia noin 15 miljoonan euron edestä. Suurin osa näistä on taimikon ja nuoren metsän hoidon hankkeita. On selvää, että suuri siirtyvien maksatusten määrä tulee aiheuttamaan haasteita tämän vuoden määrärahojen riittävyyteen. Mutta toisaalta vuoden alusta voimaan tulleet taimikon ja nuoren metsän hoidon tukiehtojen ja tukitason muutosten on arvioitu vähentävän kiinnostusta tukea kohtaan. Hallitus tulee seuraamaan hakemusten määrän kehitystä.

Momenttiin 30.40.44 sisältyy myöntövaltuus. Myöntövaltuuden määrällä voidaan vaikuttaa tulevien vuosien määrärahan tarpeeseen. Myöntövaltuus ei koske taimikon ja nuoren metsän hoitoa. Vuonna 2025 saatiin poikkeuksellisen paljon yksityisteiden perusparannukseen liittyviä tukihakemuksia. Hakemusryntäyksen taustalla oli yksityisteiden perusparannuksen tuen tukitason lasku vuoden 2026 alusta, mutta myös yksityistieavustusten määrärahojen niukkuus. Yksityisteiden perusparannuksen hakemuksia siirtyi tälle vuodelle rahoitettavaksi lähes 20 miljoonan euron edestä. Vuonna 2026 käytettävissä oleva myöntövaltuus ei mahdollista kaikkien hankkeiden rahoittamista. Osalle hankkeista tullaan tekemään kielteinen rahoituspäätös.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti METSO- ja Helmi -ohjelmia jatketaan ja kehitetään. Vuoden 2024 talousarvion valmistelun yhteydessä momentin 30.44.45 vuotuista rahoitustasoa nostettiin valtiontalouden kehyksissä kolmella miljoonalla eurolla 11,027 milj. euroon. Lisäyksestä huolimatta METSO- ja Helmi-ohjelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen kannustejärjestelmälain osalta on haastavaa. Viime vuosina momentin rahoitus on riittänyt. Suomen metsäkeskus on ennakoinut ympäristötuelle suurta kysyntää vuonna 2026, mikä voi johtaa siihen, että osasta ympäristötukihakemuksista voidaan tehdä rahoituspäätös vasta seuraavana vuotena.

Kysynnän taustalla on viime vuosina korkealla ollut puunhinta, mikä näkyy ympäristötuen laskennassa käytettävässä puukuutiometrin keskikantohinnassa. METSO-ohjelmaluonnoksessa ja Helmi ohjelmassa vuodelle 2030 asetettujen määrällisten luonnonhoidon tavoitteiden saavuttaminen edellyttäisi nykyisen kehystason selkeää nostoa vuodesta 2027 eteenpäin.

Hallitus tulee seuraamaan määrärahojen käytön kehitystä ja ryhtyy tarvittaessa lisätoimiin.

Helsingissä 25.2.2026

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

VN/4703/2026-MMM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: